

LA SORTIDA DE LA CRISI

El ciment no aixeca el cap

El consum continua en mínims històrics mentre Competència investiga irregularitats al sector

XAVIER GRAU
BARCELONA

Tot i que el sector immobiliari dona els primers símptomes de recuperació i que la construcció, segons els experts, ha tocat fons, les empreses de ciment no noten cap diferència. El consum continua sota mínims: segons un alt directiu d'una cementera catalana, està a nivells de la postguerra, i el cert és que l'Estat ha hagut de reduir la producció, tancant plantes o tenint-les parades. L'única via de supervivència ha sigut augmentar l'exportació.

Per acabar-ho d'adobar, la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC) acaba d'obrir una investigació al sector per esbrinar si les empreses, amb connivència amb les associacions patronals, han format un càrtel per pactar preus i mercats. La setmana passada funcionaris de la CNMC van inspeccionar diverses empreses del sector i associacions de fabricants. La investigació està en fase molt inicial, però si s'acaba concluint que s'ha anat contra la lliure competència, les empreses poden haver de pagar una multa de fins al 10% de la seva facturació de l'any passat per una falta molt greu.

El que és cert és que el sector ha tocat més que fons. Les xifres són clares. Entre el 2007 i l'inici del 2014 el consum de ciment a Espanya ha caigut un 81%, segons la patronal del sector, Oficemen. I la situació no millora, com indiquen les dades dels vuit primers mesos del 2014. Fins a l'agost s'han consumit 7,1 milions de tones, un 2% menys que en el mateix període de l'any passat.

A Catalunya s'han consumit 879.500 tones del gener a l'agost, un 15,8% menys. A l'agost s'ha arribat a un mínim històric, de 88.800 tones, un descens del 84% des dels màxims històrics del 2007. El problema és més greu a Catalunya perquè el consum cau en un percentatge més gran que al conjunt de l'Estat. En només un any les cementeres catalanes han perdut gairebé dos punts de quota estatal, en passar del

INTERNACIONALITZACIÓ

Les exportacions han aguantat la producció del sector, ja que el consum intern està en mínims històrics. Ara Competència investiga si les empreses, a més, han pactat preus i s'han repartit mercats, fins i tot amb la connivència de les associacions patronals de fabricants. XAVIER BERTAL

14,4% de l'agost del 2013 al 12,6% de l'agost passat.

Les perspectives de la patronal del sector per a tot l'any no són gaire optimistes. Cada mes cau el consum més o menys un 2% i calcula que a finals d'any el consum estarà en mínims, per sota dels onze milions de tones. "Tot i la tímida millora econòmica augurada pels experts, el nostre sector es manté en una situació crítica, amb valors negatius respecte a l'any passat", diu Isidoro Miranda, president d'Oficemen. Per Miranda, el consum previst per sota dels onze milions de tones queda molt lluny del que seria normal per a un estat com l'espanyol.

La caiguda de producció de ciment -i de productes com el clínquer, els àrids i el formigó- no sembla que respongui a alguns indica-

Obra pública
A Catalunya el descens del consum és més acusat que a la resta d'Espanya

Sancions
Les empreses poden haver de pagar una multa de fins al 10% de la seva facturació

dors de millora del sector de la construcció, com l'augment del nombre de visats d'obra nova i l'increment de licitació d'obra pública, que en el primer semestre va créixer un 29% a Catalunya i més del 70% a l'Estat, segons dades de Seopan, la patronal de les grans constructors. José García Montalvo, professor de la Pompeu Fabra explica el perquè: l'augment de la licitació es deu en gran part a l'AVE de Galícia, que ja té feta gran part de l'obra civil. En resum, no s'estan fent obres que consumeixin gaire ciment i formigó.

Pla d'infraestructures

La patronal creu que el malbaratament de recursos dels anys precrisi, com aeroports sense avions i autopistes buides, ha provocat una percepció errònia. Assegura que només suposen el tres per mil de les inversions fetes en les dues últimes dècades. "S'ha de traslladar a l'opinió pública el missatge que al nostre país queda encara molt per construir", diu el president d'Oficemen, que creu que encara cal fer infraestructures que millorin la vida dels ciutadans, ajudin l'economia i permetin guanyar competitivitat.

Tot i la depressió que pateix el sector, les exportacions i la internacionalització de les empreses han permès la seva supervivència. En el primer semestre d'aquest any les exportacions de ciment espanyol han augmentat un 35%. A Catalunya, les exportacions fins a l'agost han augmentat gairebé fins al 106%.

Les claus del sector en xifres

Set anys per retrocedir fins als nivells dels pitjors moments

81%
Caiguda del consum des que va esclatar la bombolla

L'any 2007, quan a l'Estat es construïen pisos i infraestructures sense parar, el consum de ciment va pujar a 56 milions de tones. El 2014 es tancarà per sota dels 11 milions.

35%
Augment de les exportacions en els primers sis mesos de l'any

La davallada del consum fa que l'única possibilitat de supervivència del sector siguin els mercats exteriors. Les exportacions van augmentar un 35% en el primer semestre, fins a 4,9 milions de tones.

15,8%
Caiguda del consum de ciment a Catalunya entre el gener i l'agost

A l'agost a Catalunya s'ha tocat el mínim històric de consum. En els primers vuit mesos el consum ha caigut el 15,8%. A més el mercat català cau més que l'espanyol.

Un sector en plena reestructuració

La bombolla immobiliària i de la construcció va portar el ciment a ser un negoci suculent. Però la caiguda ha comportat una important reestructuració del sector. L'últim pas és la fusió dels negocis a Espanya de Cemex i Holcim. La mexicana tindrà el 75% de la nova societat i la suïssa el 25%. La Comissió Europea va aprovar la setmana passada l'operació. La resultant de la fusió controlarà la producció de pràcticament tota la costa del Mediterrani, amb una capacitat de

producció de 13 milions de tones -més que tot el consum espanyol-. El grup pensa exportar-ne el 30%. Però hi ha altres fets insòlits. Ciment Molins va comprar per 40 milions a Cemex la planta de Sant Feliu i va assumir la cartera de clients, però la planta està tancada. L'impacte de la crisi ha sigut important. FCC va comprar el 2006 per 1.093 milions la cementera catalana Uniland. Ara la filial cementera de FCC, Portland Valderrivas, només val a la borsa 262 milions.